

Betreeft: Contourenschets van programma, aanpak en organisatie Overheidsdienst Groningen
Voor: Kwartiermakers team ODG - maandag 2 maart 10.00 - 13.00 uur
Van: Peter Kuenzli (versie 01)
Datum: Donderdag 26 februari 2015

INHOUDSOPGAVE CONTOURENSCHETS ODG

Wanneer we, zoals Hans voorstelt, de notitie regionale inbedding ODG (zie bijlage gecorrigeerde versie 02) uitbouwen tot een contourenschets voor het programma en de aanpak en organisatie van de publieke regie op het aardbevingsgebied zullen we in deze notitie een aantal Haagse bijdragen moeten integreren en ook aanvullend werk moeten doen om tot een compleet stuk te komen. Daartoe dient de volgende inhoudsopgave:

HOOFDSTUK 1 Inleiding, aanleiding en probleemstelling ODG (nut en noodzaak publieke regie)

HOOFDSTUK 2 Doelen bestuursakkoord Loppersum 17 januari 2014 (Min. EZ/Provincie/9 gemeenten) en onderhandelingsakkoord publieke regie d.d. --- januari 2014 (Min. EZ/Provincie/12 gemeenten)

HOOFDSTUK 3 Wat gebeurt er al? Analyse lopende initiatieven.

- Dialoogtafel (voorzitters en secretariaat, stuurgroepen, werkgroepen)
- CVW (schadeafhandeling, uitgevoerde proefwoningen, lopende initiatieven versterking met o.m. de corporaties, certificering bouwbedrijven, opbouw organisatie in Appingedam)
- Fysieke spoor (woningmarkt, leefbaarheidsplannen en convenanten in samenhang met krimp, energietransitie, cultuurhistorie, nieuwe normen NPR-Commissie Van Delden/Veerman)
- Sociale Spoor (onderzoek onderwijshuisvesting, ombudsman aardbevingen, aanpak schrijnende gevallen)
- Economische spoor (o.m. Economic Board)
- Juridisch planologische verankering versterken i.s.m. leefbaarheid, energietransitie en economische structuurversterking

HOOFDSTUK 4 Diagnose wat moet er gebeuren om doelen in het vereiste tempo en kwaliteit te halen? Waar liggen nu de grootste belemmeringen?

- Op 16 augustus 2012 werd Groningen getroffen door een aardbeving in Huizinge met een kracht van 3,6 op de schaal van Richter. Recent onderzoek geeft aan dat tot 2023 er een kans is van 50% op een aardbeving die anderhalf keer zo ernstig is als de beving in Huizinge en 10% kans op een beving met 4,6 op de schaal van Richter (..x zo zwaar)
- Na de beving in Huizinge is Cie. Meijer ingesteld en is op 16 januari 2014 Bestuursakkoord gesloten. In het kader van herstel van vertrouwen is in 2014 Dialoogtafel ingesteld. Deze Dialoogtafel kan op schaal van het gebied gekwalificeerd advies geven en bijdragen aan consensus over de hoofdlijnen en uitgangspunten voor de aanpak maar kan niet lokale inspraak en participatie vervangen en is geen bestuursorgaan dat voor ieder geldende kaders kan vaststellen en afdwingen. Voor herstel vertrouwen is meer nodig, met name ook voortgang en zichtbaar resultaat bij het veiliger maken van het gebied en bieden van perspectief
- Op 1 januari 2015 is Centrum Veilig Wonen met zijn werkzaamheden begonnen. CVW heeft duidelijke begrensde scope (uitvoeren 3-slag) en heeft gebiedsvisie, publieke richtlijnen, programmering, prioritering en doorzettingsmacht nodig om effectief te kunnen uitvoeren
- Op ----- zijn NPR normen voor aardbevingsbestendig bouwen gepubliceerd. Versterken naar normen NPR heeft zeer grote impact (2/3 woningen ingrijpend versterken) voor grote aantallen woningen (35.000 - 90.000 woningen o.m. afhankelijk van omvang gebied) en leidt naar verwachting tot omvangrijke verhuisbewegingen, meer sloop en een grote herhuisvestingsopgave
- CVW geeft zelf aan (interview 30/12/'14 met de heer Kruyt) dat 500 woningen integraal versterken in 2015 al heel veel is en dat eerst ervaring moet worden

opgedaan. 500 ligt ver beneden beoogde taakstelling Minister EZ (3000 voor 2015, 5000 voor 2016 e.v.

- Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor veiligheid burgers, kwaliteit wonen en een goede ruimtelijke ordening maar hebben in de ommelanden onvoldoende capaciteit om inhoud te geven aan publieke regietaak.
- 70% van de woningen in het gebied (9 gemeenten) is van eigenaar bewoners. In de kern van het aardbevingsgebied zijn relatief veel woningen ouder dan 50 jaar (Loppersum 66,4% van voor 1970) . Redenerend vanuit de krimp en evenwicht op de woningmarkt zou meer sloop van (slecht) eigen woningbezit wenselijk zijn maar dit komt in de praktijk niet van de grond
- Er zijn breed gedragen leefbaarheidsplannen maar die houden nog geen rekening met impact versterken en hebben geen planologische basis (bestemmingsplannen)
- Er is een regionale Omgevingsdienst maar die werkt volgens verschillende regiems en niet in de stad Groningen
- Met werkwijze alles via één loket duurt het te lang voordat Groningen veilig is (12 - 20 jaar bij 50.000 woningen in 9 gemeenten. Langer wanneer dit zou uitbreiden naar 150.000 woningen)
- Het aardbevingsgebied is van grote cultuurhistorische waarde. In het gebied (9 gemeenten) zijn slechts 1662 rijksmonumenten beschermd. De laatste opname van de staat van deze monumenten heeft in 2001 plaatsgevonden. Er zijn geen gemeentelijke monumentenlijsten in de 9 gemeenten (afgezien van 1 in Winsum). Er is een grote inhaalslag nodig om de cultuurhistorische waarde van het gebied afdoende te borgen (zie ook voorstellen Peter Breuking) Onoordeelkundige versterking is de grootst mogelijke bedreiging voor het erfgoed.
- Analyse huidige regelingen: complexe schadegevallen blijven liggen (bij de NAM, 600 gevallen niet overgedragen aan CVW), geschillen over mogelijke multicausaliteit (is schade het gevolg van aardbevingen, van bodemdaling of van achterstallig onderhoud) kosten veel energie en komen niet tot passende oplossing. Ervaring in Roombeek leert dat intensieve interactie met getroffen en, het bieden van meer keuzemogelijkheden en ruimhartiger toepassen van regelingen helpt opbouwproces te versnellen.

ODG staat volgende holistische aanpak voor:

1. Naast wachten op aanpak door CVW wordt aan eigenaar bewoners en corporaties alternatieve handelingsperspectieven geboden;
2. Eigenaar bewoners en corporaties die het heft in eigen hand willen nemen, worden daarbij vanuit ODG adequate ondersteuning geboden;
3. In het programma van ODG worden daartoe heldere en effectieve regelingen opgenomen (de voor zelfbouwers geldende bouwnormen, passende vergoeding van de totale stichtingskosten van versterken, de wijze waarop relevant achterstallig onderhoud wordt verdisconteerd, begeleiding van zelfbouwers, regeling herhuisvesting, sloop en vervangende nieuwbouw door zelfbouwers; aanpak en bescherming cultuur historisch erfgoed)
4. Omdat de aanpak met veel onzekerheden is omgeven gaat de aanpak en ook de opbouw van de organisatie uit van een **lerende en adaptieve** aanpak;
5. Daartoe worden in de jaren 2015- 2016-2017 met de grootste voortvarendheid in het gebied van de 12 gemeenten volgens de na overleg met betrokkenen publiek bepaalde gebieds gewijze en sectorale prioriteiten een aantal pilots integraal (versterkingsniveau LO tot en met L6) versterkt (inzet 500 woningen en andere objecten). Deze aanpak moeten maximaal leren mogelijk maken en ook de bedachte concept regelingen in de praktijk uittesten en verbeteren en ook de beste vorm te vinden waarin interactie en participatie van de bevolking wordt georganiseerd en de begeleiding van bewoners in dit ingrijpende proces van vernieuwing;
6. Parallel daaraan maakt CVW in de geprioriteerde gebieden grotere aantallen woningen en andere objecten veiliger maken (lager versterkingsniveaus L0, L1 en mogelijk L2); Deze beide inspanningen zouden als inzet moeten hebben in 2015 3000 woningen in totaliteit veilig of veiliger te maken;

7. In dezelfde periode (2015 - 2017) worden het noodzakelijk planologisch kader op orde gebracht in de vorm van door Kabinet/Tweede kamer, GS/PS en B&W/gemeenteraden onherroepelijk vastgestelde programma's, structuurvisies, zo nodig MER (*uitzoeken!*) en bestemmingsplannen als basis voor de vergunningverleningen aan CVW en andere initiatiefnemers;
8. Uiterlijk 2017 wordt met inachtneming van de opgedane praktijkervaring, publieke en private organisaties die op volle sterkte zijn gebracht en zijn voorzien van toereikende middelen en mandaten ;
9. Met ingang van het opleidingsjaar 2015/2016 starten in Groningen op MBO, HBO en WO niveau opleidingen met een op deze enorme en complexe opgave toegesneden programma's;
10. In het voorjaar van 2017 vindt in Groningen een Internationale Bouwtentoonstelling plaats gericht op innovatieve aardbevingsbestendige en energie neutrale nieuwbouw die aansluit op een Groningse wooncultuur en tegelijk nieuwe bouwcapaciteit mobiliseert en engineeringswerkzaamheden sterk reduceert

- HOOFDSTUK 5 Handelingsperspectief eigenaar bewoners
(zie hoofdstuk 8 stuk JK/PK 22/2/'15 met verdere uitwerking noodzakelijk begeleiding van zelfbouwers)
- HOOFDSTUK 5 Hoofdpijnen benodigde publieke en private organisaties voor een effectieve aanpak van het aardbevingsgebied (zie hoofdstuk 2 JK/PK 22/2/'15)
- HOOFDSTUK 6 Missie en fysieke, sociale en economische doelen ODG en begrenzing speelvelden verschillende actoren waaronder het CVW
(zie hoofdstuk 3 en 6 JK/PK 22/2/'15 nog aan te vullen op onderdelen - deel naar bijlagen)
- HOOFDSTUK 7 Herstel vertrouwen
(zie hoofdstuk 4 JK/PK 22/2/'15)
- HOOFDSTUK 8 Taken ODG
(in elkaar schuiven Haagse en regionale taken stukken PvV, ^{5.1.2e} JK/PK)
- Algemeen (2015 - 2025)
- Taken op korte termijn (2015 -2017)
Omschrijving en raming van te leveren producten.
Uitwerken Communicatie en Informatie en Advies centrum (IAC)
- HOOFDSTUK 9 Governance en invulling van het organisatie model
(stuk ^{5.1.2e})
- Besturing (governance)
- Centrale waarden ODG en stijl management(cultuur)
- Organisatiestructuur
- Formatie/bemensing, competenties en opbouw in de tijd medio 2015 - 2016 - 2017 - 2018 - 2025
- Systemen
- HOOFDSTUK 10 Financiering van het meerjarenprogramma ODG, de ODG organisatie en de overige in hoofdstuk 5 beschreven organisaties (Aanvullende capaciteit Omgevingsdienst, Arbitrage, Woningbedrijf)
- HOOFDSTUK 11 Te nemen besluiten
- Instellingsbesluit
- Organisatiebesluit
- Meerjarenbegroting en financiering
- HOOFDSTUK 12 Vervolgsacties periode maart - september 2015